

Biedrība “Partnerība laukiem un jūrai” sadarbībā ar piecām Latvijas zivsaimniecības vietējām rīcības grupām Latvijā un vienu Somijā 2021. gada februārī ir uzsākusi īstenot jaunu starptautisku sadarbības projektu “Ceļā uz viedumu piekrastēs” par tēmu viedie ciemi un to attīstība piekrastēs. Projekta ietvaros tiek veicināta viedo ciemu koncepta ieviešana sešās pilotvietās Latvijas piekrastē.

Sadarbības projekta mērķis ir iepazīstināt tieši piekrastes iedzīvotājus ar viedo ciemu attīstības konceptu un uzsākt tā pakāpenisku pilotveida ieviešanu katrā no 6 sadarbības partneru izvēlētajām piekrastes teritorijām jeb apkaimēm. Tādējādi aktivizējot arī vietējās piekrastes kopienas, izglītojot kopienu līderus, stiprinot ciemu-apkaimju identitāti un veicinot uz mūsdienīgu zināšanu un inovācijām balstītu ilgtspējīgu attīstību. Mērķis ir arī veicināt jaunu sociālu un ekonomisku sadarbību rašanos starp vietējiem iedzīvotājiem, lai uzlabotu piekrastes ciemu un apkaimju dzīves kvalitāti.

Projekta mērķa grupas ir visi piekrastei piederošie cilvēki konkrētajās pilotvietās. Viedo ciemu, kas var būt gan ciems, gan apkaime, gan neliela pilsēta (*rural town – angļiski*) veido kopiena, kura sastāv no vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem, zvejniekiem, jauniešiem, veciem cilvēkiem un jaunienācējiem. Kopienas uzdevums ir kopīgi apzināt savas vajadzības un kopīgi tās risināt, izmantojot esošos ekonomiskos, sociālos, zināšanu, laika u.c. resursus, kā arī piesaistot jaunas zināšanas un jaunus veidus, kā reaģēt uz apkārtējam pārmaiņām, lai rastu risinājumu saviem izaicinājumiem. Tādējādi projektā tiek iesaistīta plaša mērķauditorija – no kultūras, politikas veidotāju un uzņēmēju pārstāvjiem līdz esošiem un arī nepastāvēšiem iedzīvotājiem piekrastes teritorijās.

Nemot vērā piekrastes sezonālā apdzīvotību, tad īpaša uzmanība projektā tiek pievērsta arī ilglaicīgiem “vasarniekiem”. Kā potenciāla mērķa grupa tā sāka veidoties jau COVID-19 pandēmijas sākumā, kad daudzi izvēlējās “pārziemot” šo laiku savos piekrastes īpašumos, tādējādi ienākot arī šo vietu kopienās un dodot savu pienesumu tās sadzīvē.

Projektā iesaistītās pilotvietas ir sekojošas:

- 1) ZVRG “Partnerība laukiem un jūrai”: Lapmežciema apkaime (Lapmežciema pagasts), Engures novads;
- 2) ZVRG “Jūrkante”: Ainaži, Salacgrīvas novads;
- 3) ZVRG “Jūras zeme”: Carnikava, Carnikavas novads;
- 4) ZVRG “Talsu rajona partnerība”: Kaltene, Rojas novads;
- 5) ZVRG “Ziemeļkurzemes biznesa asociācija”: Dižjūras lībiešu ciemi no Vaides līdz Ovīšiem, Dundagas un Ventspils novadi;
- 6) ZVRG “Liepājas rajona partnerība”: Bernāti, Nīcas novads.

Projektā piedalās arī starptautiskais partneris no Somijas jeb vietējā rīcības grupa “Sepra”, kas atrodas netālu no Helsinkiem. Arī Somijā tiks veicināts viedo ciemu attīstības modelis vietējās kopienās.

Projekta aktivitātēs ir aicināti piedalīties visu pilotteritoriju iedzīvotāji un interesenti, jo tās ir vērstas uz tiešo iesaisti. 2021. gada jūnijā norisināsies tā saucamā ciemu un apkaimju DNS noteikšana jeb resursu un vajadzību apzināšana, kur katrs teritorijas iedzīvotājs vai tai piederīgais varēs aktīvi paust savu viedokli. Tas ir svarīgs posms, lai vietējie apzinātos sevi kā kopienu un definētu savas vietas spēku, kā arī to, ko mēs kopā varam darīt, lai uzlabotu savu dzīvesvietu. Šīs aktivitātes rezultāta apkopojums kalpos par pamatu rudens aktivitātei

“Ideatonam” jeb ideju maratonam, kur atkal iesaistoties iedzīvotājiem kopā ar mentoriem un lektoriem, tiks meklēti viedie risinājumi kādām konkrētām ciema vai apkaimes vajadzībām. Katrā pilotvietā tiks atbalstīta vismaz viena risinājuma ieviešana. Projektā paredzēta arī pieredzes gūšanas iespēja gan vietējā braucienā, apmeklējot Latvijas viedos ciemus kā Engures apkaimi, gan arī gūstot pieredzi no Somijas partneriem, izmantojot gan virtuālo iespēju sazināties, gan arī dodoties paredzētajā pieredzes apmaiņas braucienā, kad tas būs iespējams un droši no epidemioloģiskās situācijas Eiropā. Vērtīgi pieminēt, ka šā gada martā aktīvākie apkaimju un ciemu iedzīvotāji apguva mācību ciklu Zoom platformā, par kopienu veidošanu, līderismu un iedzīvotāju grupu dažādību, lai stirpinātu kopienu līderus, kuri spētu attīstīt kopienas savos ciemos un apkaimēs arī turpmāk.

Informāciju par projekta aktivitātēm, pilotvietām, kā arī par pasākumu norises laikiem, var uzzināt sekojot projekta lapai: [@viedieciemipiekrastē](#), kā arī minētajās zivsaimniecības vietējo rīcību grupu mājas lapās.

Ir svarīgi, ka Latvijas piekrastes apkaimes pārzina jaunus attīstības konceptus kā viedais ciems, un ir gatavas darboties gan lokālā, gan nacionālā, gan arī globālā līmenī, reaģējot uz jaunajām tendencēm, ko ietver jaunais plānošanas periods un jaunā kopīgā lauksaimniecības politika. LEADER/SVVA (*sabiedrības virzīta vietējā attīstība*) pieejai, ko īsteno vietējās rīcības grupas, ir daudzas paralēles ar viedo ciemu koncepciju kā piemēram, “no apakšas uz augšu” pieeja, vietējo vajadzību potenciāla apzināšanās, kā arī sadarbības un inovāciju elementi. Izņemot iespēju piedalīties šāda veida projektos, piekrastes iedzīvotāji spēs skaidrāk definēt savas vajadzības, lai tās risinātu ar jauno stratēģiju projektu apgušanu.

Foto no projekta atklāšanas pasākuma 2021. gada 25. martā, pieslēdzoties visai piekrastei.

Projektu “Ceļā uz viedumu piekrastēs” Nr. 20-00-F043.0443-000001, finansē Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds.

Sagatavoja: projekta vadītāja Ieva Vītola Deusa, M: 20610182, ieva@plj.lv